

ΟΔΗΓΙΑ 2002/47/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 6ης Ιουνίου 2002

για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας⁽²⁾,τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽³⁾,Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης⁽⁴⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 98/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998, σχετικά με το αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών και στα συστήματα διακανονισμού αξιογράφων⁽⁵⁾ αποτέλεσε τη βάση για τη δημιουργία ενός υγιούς νομικού πλαισίου για τα εν λόγω συστήματα. Η εφαρμογή της οδηγίας αυτής κατέδειξε, αφενός, ότι έχει ιδιαίτερη σημασία το να περιοριστεί ο εγγενής κίνδυνος των συστημάτων αυτών ο οποίος προκύπτει από την επιρροή διαφορετικών εννόμων τάξεων και, αφετέρου, ότι η ύπαρξη κοινών κανόνων σε σχέση με τη σύσταση ασφαλειών στο πλαίσιο των συστημάτων αυτών είναι ωφέλιμη.
- (2) Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της, της 11ης Μαΐου 1999, προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Εφαρμογή του πλαισίου για τις χρηματοπιστωτικές αγορές: πρόγραμμα δράσης», ανέλαβε, μετά από διαβουλεύσεις με ειδικούς επί των θεμάτων αυτών καθώς και με τις εθνικές αρχές, να εκπονήσει νέες προτάσεις νομοθετικής δράσης στον εν λόγω τομέα, χάριν περαιτέρω προόδου σε σχέση με αυτήν που επιτεύχθηκε με την οδηγία 98/26/ΕΚ.
- (3) Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα κοινотικό καθεστώς για την παροχή τίτλων και μετρητών ως εγγύησης τόσο στο πλαίσιο σύστασης ασφαλείας υπό μορφή τίτλων όσο και στο πλαίσιο μεταφοράς τίτλου, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς (repos). Αυτό θα συμβάλει στην ενοποίηση και οικονομικότερη λειτουργία των χρηματοοικονομικών αγορών, καθώς και στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κοινότητας, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων στην ενιαία αγορά χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Η παρούσα οδηγία εστιάζεται στις διμερείς συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας.
- (4) Η παρούσα οδηγία θεσπίζεται εντός ενός ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου που συνίσταται ειδικότερα από την εν λόγω οδηγία 98/26/ΕΚ, καθώς και από την οδηγία 2001/24/ΕΚ

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Απριλίου 2001, για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων⁽⁶⁾, την οδηγία 2001/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2001, για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων⁽⁷⁾ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας⁽⁸⁾. Η παρούσα οδηγία είναι σύμφωνη με το γενικότερο πλαίσιο των εν λόγω προηγούμενων νομοθετικών πράξεων και δεν περιέχει αντίθετες διατάξεις. Όντως, η παρούσα οδηγία συμπληρώνει τις εν λόγω ισχύουσες νομοθετικές πράξεις προσφέροντας λύσεις σε περαιτέρω ζητήματα και υπερβαίνοντας τα όριά τους σε σχέση με συγκεκριμένα θέματα που ήδη καλύπτονται από τις εν λόγω πράξεις.

- (5) Για να βελτιωθεί η ασφάλεια του δικαίου στις συμφωνίες χρηματοοικονομικής ασφάλειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να φροντίσουν ώστε ορισμένες διατάξεις του πτωχευτικού δικαίου να μην εφαρμόζονται επί των συμφωνιών αυτών, ιδιαίτερα εκείνες οι οποίες ενδέχεται να κωλύουν τη ρευστοποίηση της χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή να καθιστούν αβέβαιο το κύρος τρεχουσών τεχνικών, όπως ο διμερής συμψηφισμός, η παροχή συμπληρωματικής διασφάλισης με τη μορφή πρόσθετης ασφάλειας και η υποκατάσταση ασφαλείας.
- (6) Η παρούσα οδηγία δεν αναφέρεται στα δικαιώματα τα οποία ενδέχεται να απολαμβάνει οιοδήποτε πρόσωπο σε σχέση με περιουσιακά στοιχεία που έχουν παρασχεθεί ως χρηματοοικονομική ασφάλεια και τα οποία δεν γεννώνται βάσει των όρων της συμφωνίας χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή οποιασδήποτε νομικής διάταξης ή δικαιοκτικής αρχής που εφαρμόζεται στα πλαίσια της έναρξης ή συνέχισης διαδικασιών εκκαθάρισης ή μέτρων εξυγίανσης, όπως είναι η απαίτηση επιστροφής λόγω σφάλματος, πλάνης ή ύπαρξης ανικανότητας.
- (7) Η γενική αρχή που περιέχεται στην οδηγία 98/26/ΕΚ, βάσει της οποίας το δικαίο που εφαρμόζεται στις ασφαλείες δυνάμει τίτλων σε λογιστική μορφή είναι εκείνο της χώρας στην οποία βρίσκεται το σχετικό μητρώο, ο σχετικός λογαριασμός ή το κεντρικό σύστημα καταθέσεων, θα πρέπει να επεκταθεί ώστε να διασφαλίζεται η αναγκαία ασφάλεια δικαίου κατά τη χρήση τέτοιου είδους τίτλων σε διασυνοριακό επίπεδο που χρησιμοποιούνται ως χρηματοοικονομική ασφάλεια δυνάμει του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (8) Ο κανόνας *lex rei sitae*, —σύμφωνα με τον οποίο το κύρος και ως εκ τούτου το αντιτάξιμο έναντι τρίτων συμφωνίας χρηματοοικονομικής ασφάλειας κρίνονται βάσει του δικαίου του κράτους στο οποίο βρίσκεται η χρηματοοικονομική ασφάλεια,— αναγνωρίζεται σήμερα από όλα τα κράτη

⁽¹⁾ ΕΕ C 180 Ε της 26.6.2001, σ. 312.⁽²⁾ ΕΕ C 196 της 12.7.2001, σ. 10.⁽³⁾ ΕΕ C 48 της 21.2.2002, σ. 1.⁽⁴⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2001 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα), κοινή θέση του Συμβουλίου της 5ης Μαρτίου 2002 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Μαΐου 2002.⁽⁵⁾ ΕΕ L 166 της 11.6.1998, σ. 45.⁽⁶⁾ ΕΕ L 125 της 5.5.2001, σ. 15.⁽⁷⁾ ΕΕ L 110 της 20.4.2001, σ. 28.⁽⁸⁾ ΕΕ L 160 της 30.6.2000, σ. 1.

μέλη. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας στους άμεσα κατεχόμενους τίτλους, ο τόπος στον οποίο βρίσκονται οι τίτλοι σε λογιστική μορφή της χρηματοοικονομικής ασφάλειας και των οποίων η κατοχή εξασφαλίζεται μέσω ενός ή περισσότερων μεσαζόντων, θα πρέπει να καθορίζεται. Εάν ο ασφαλειολήπτης έχει συνάψει έγκυρη και ισχύουσα συμφωνία διασφάλισης σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας στην οποία τηρείται ο σχετικός λογαριασμός, τότε το κύρος έναντι οιοδήποτε άλλου τίτλου ή δικαιώματος και το εκτελεστό της ασφάλειας θα πρέπει να διέπονται μόνον από το δίκαιο της χώρας αυτής, αποφεύγοντας με τον τρόπο αυτό την έλλειψη ασφάλειας δικαίου ως αποτέλεσμα άλλης απρόβλεπτης νομοθετικής ρύθμισης.

(9) Για να περιοριστούν οι διοικητικές διατυπώσεις για τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνίας χρηματοοικονομικής ασφάλειας εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, η μόνη προϋπόθεση διασφάλισης του κύρους βάσει της εθνικής νομοθεσίας όσον αφορά τη χρηματοοικονομική ασφάλεια θα πρέπει να είναι το ότι η χρηματοοικονομική ασφάλεια παραδίδεται, μεταβιβάζεται, κατέχεται, καταχωρείται ή καθορίζεται άλλως κατά τρόπο ώστε να τελεί υπό την κατοχή ή τον έλεγχο του ασφαλειολήπτη ή προσώπου που ενεργεί εξ ονόματος του ασφαλειολήπτη, μη αποκλεισμένων των τεχνικών παροχής ασφάλειας σύμφωνα με τις οποίες ο ασφαλειοδότης έχει την ευχέρεια να υποκαθιστά την ασφάλεια ή να αποσύρει το πλεονάζον μέρος της ασφάλειας.

(10) Για τους ίδιους λόγους, η σύναψη, το κύρος, η πλήρωση τυπικών και διαδικαστικών προϋποθέσεων, το αντιτάξιμο ή το αποδεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο μιας συμφωνίας χρηματοοικονομικής ασφάλειας, ή η παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας δυνάμει μιας συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, δεν θα πρέπει να εξαρτώνται από την τήρηση οιοδήποτε τύπου όπως η κατάρτιση ενός εγγράφου με συγκεκριμένη μορφή ή με ιδιαίτερο τρόπο, η καταχώρηση σε επίσημο ή δημόσιο όργανο ή η εγγραφή σε δημόσιο μητρώο, η δημοσίευση σε εφημερίδα ή στον περιοδικό τύπο ή σε επίσημο μητρώο ή η δημοσιότητα με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, η κοινοποίηση σε δημόσιο λειτουργό ή η παροχή αποδεικτικών στοιχείων με συγκεκριμένη μορφή ως προς την ημερομηνία κατάρτισης εγγράφου ή άλλου μέσου, το ποσό των σχετικών οικονομικών υποχρεώσεων ή οποιοδήποτε άλλο θέμα. Η παρούσα οδηγία πρέπει, ωστόσο, να επιτυγχάνει την ισορροπία μεταξύ αποτελεσματικότητας της αγοράς και εξασφάλισης των συμβαλλομένων μερών και των τρίτων, ούτως ώστε να αποφεύγεται μεταξύ άλλων ο κίνδυνος απάτης. Η ισορροπία αυτή θα πρέπει να επιτυγχάνεται με το γεγονός ότι το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας καλύπτει μόνο τις συμφωνίες χρηματοοικονομικής ασφάλειας που συνεπάγονται κάποια μορφή περιουσιακής απώλειας, όπως είναι η παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας, και στις οποίες η παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας μπορεί να αποδεικνύεται εγγράφως ή σε σταθερό υπόθεμα, εξασφαλίζοντας την ανιχνευσιμότητα της ασφάλειας. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, οι πράξεις που απαιτούνται δυνάμει του δικαίου των κρατών μελών ως προϋποθέσεις για τη μεταβίβαση ή τη σύσταση ασφάλειας επί χρηματοοικονομικών μέσων, εκτός των τίτλων σε λογιστική μορφή, όπως είναι η οπισθογράφηση στην περίπτωση τίτλων εις διαταγήν ή η καταχώρηση στο μητρώο του εκδότη στην περίπτωση

καταχωρημένων μέσων, δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως τυπικές πράξεις.

(11) Επιπλέον, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προστατεύει μόνο τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας για τις οποίες υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία. Τα αποδεικτικά στοιχεία μπορούν να παρέχονται εγγράφως ή καθ' οιονδήποτε άλλο νομικά δεσμευτικό τρόπο που προβλέπεται από το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας.

(12) Η απλοποίηση της χρήσης χρηματοοικονομικών ασφαλειών μέσω του περιορισμού των διοικητικών διατυπώσεων συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα των διασυννομιών πράξεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών που συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οι οποίες είναι αναγκαίες για την εφαρμογή της κοινής νομισματικής πολιτικής. Περαιτέρω, η μερική εξαίρεση των συμφωνιών παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας από ορισμένους κανόνες του πτωχευτικού δικαίου διευκολύνει επιπλέον γενικότερα την κοινή νομισματική πολιτική, στο πλαίσιο της οποίας οι συμμετέχοντες στη χρηματαγορά εξισορροπούν μεταξύ τους τη συνολική ρευστότητα της αγοράς μέσω διασυννομιών πράξεων οι οποίες καλύπτονται με ασφαλείες.

(13) Η παρούσα οδηγία αποβλέπει στην προστασία του κύρους των συμφωνιών χρηματοοικονομικής ασφάλειας που βασίζονται στη μεταβίβαση της πλήρους κυριότητας της χρηματοοικονομικής ασφάλειας, π.χ. με την εξάλειψη του λεγόμενου «επαναχαρακτηρισμού» των εν λόγω συμφωνιών χρηματοοικονομικής ασφάλειας (περιλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς) ως ασφαλειών υπό μορφή τίτλων.

(14) Θα πρέπει να προστατευθεί η εφαρμογή της ρήτρας διμερούς συμψηφισμού, όχι μόνον ως μηχανισμού εκτέλεσης των συμφωνιών χρηματοοικονομικής ασφάλειας με μεταβίβαση τίτλου, συμπεριλαμβανομένων και των συμφωνιών επαναγοράς, αλλά ευρύτερα όταν η ρήτρα συμψηφισμού αποτελεί μέρος μιας συμφωνίας χρηματοοικονομικής ασφάλειας. Οι υγιείς πρακτικές διαχείρισης του κινδύνου που χρησιμοποιούνται συχνότερα στις χρηματοοικονομικές αγορές θα πρέπει να προστατευθούν, παρέχοντας τη δυνατότητα στους οικονομικούς φορείς να διαχειρίζονται και να περιορίζουν, σε καθαρή βάση, τα πιστωτικά τους ανοίγματα που απορρέουν από όλα τα είδη των χρηματοοικονομικών πράξεων. Ο πιστωτικός κίνδυνος υπολογίζεται με την πρόσθεση όλων των κατ' εκτίμηση τρεχόντων κινδύνων στο πλαίσιο όλων των εκκρεμών συναλλαγών με ένα αντισυμβαλλόμενο, αντισταθμίζοντας συμμετρικές θέσεις ώστε να προκύψει ένα ενιαίο συνολικό ποσό το οποίο συγκρίνεται με την τρέχουσα αξία της ασφάλειας.

(15) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τους περιορισμούς ή τις απαιτήσεις που επιβάλλονται από το εθνικό δίκαιο όσον αφορά το συνυπολογισμό των αξιώσεων, τις υποχρεώσεις αντιστάθμισης ή το συμψηφισμό, π.χ. σε σχέση με την αμοιβαιότητα τους ή το γεγονός ότι έχουν συναφθεί πριν λάβει γνώση ο ασφαλειολήπτης, ή πριν από τη στιγμή κατά την οποία θα όφειλε να είχε λάβει γνώση, για την έναρξη (ή για οιαδήποτε άλλη δεσμευτική νομική πράξη που οδήγησε στην έναρξη) διαδικασιών εκκαθάρισης ή μέτρων εξυγίανσης που αφορούν τον ασφαλειοδότη.

(16) Οι υγιείς πρακτικές της αγοράς που ευνοούνται από τις κανονιστικές αρχές, βάσει των οποίων οι συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές χρησιμοποιούν τις συμφωνίες συμπληρωματικής χρηματοοικονομικής ασφάλειας για να διαχειρισθούν και να μειώσουν τον μεταξύ τους πιστωτικό κίνδυνο με υπολογισμούς της τρέχουσας αξίας του πιστωτικού ανοίγματος και της αξίας της χρηματοοικονομικής ασφάλειας και, ανάλογα με το αποτέλεσμα, απαιτούν συμπληρωματική χρηματοοικονομική ασφάλεια ή επιστρέφουν το πλεόνασμα της ασφάλειας, θα πρέπει να προστατευθούν από ορισμένους αυτόματους κανόνες αποφυγής. Το ίδιο ισχύει και για τη δυνατότητα υποκατάστασης περιουσιακών στοιχείων που έχουν παρασχεθεί ως χρηματοοικονομική ασφάλεια με άλλα στοιχεία ίσης αξίας. Η πρόθεση εν προκειμένω είναι να μην μπορεί να αμφισβητηθεί η παροχή συμπληρωματικής ή υποκατάστατης χρηματοοικονομικής ασφάλειας με μοναδικό επιχείρημα ότι οι σχετικές οικονομικές υποχρεώσεις υπήρχαν και πριν από την παροχή της χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή ότι η χρηματοοικονομική ασφάλεια παρασχεθήκε εντός συγκεκριμένης περιόδου. Ωστόσο, αυτό δεν θίγει τη δυνατότητα να αμφισβητείται δυνάμει του εθνικού δικαίου η συμφωνία χρηματοοικονομικής ασφάλειας και η παροχή της χρηματοοικονομικής ασφάλειας ως μέρους της αρχικής, της συμπληρωματικής ή της υποκατάστατης χρηματοοικονομικής ασφάλειας, π.χ. όταν αυτό έχει γίνει σκοπίμως εις βάρος των υπόλοιπων πιστωτών (εν προκειμένω καλύπτονται μεταξύ άλλων οι ενέργειες που βασίζονται σε απάτες ή παρεμφερείς κανόνες αποφυγής που ενδέχεται να ισχύουν για συγκεκριμένη περίοδο).

(17) Η παρούσα οδηγία προβλέπει ταχείες και μη τυπολατρικές εκτελεστικές διαδικασίες προκειμένου να διαφυλάσσεται η χρηματοοικονομική σταθερότητα και να περιορίζονται οι αλυσιδωτές επιπτώσεις σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής ενός συμβαλλομένου σε συμφωνία χρηματοοικονομικής ασφάλειας. Ωστόσο, η παρούσα οδηγία επιτυγχάνει την ισορροπία μεταξύ αυτών των στόχων και της προστασίας του ασφαλειοδότη και των τρίτων με τη ρητή επιβεβαίωση της δυνατότητας των κρατών μελών να διατηρούν ή να εισάγουν στην εθνική τους νομοθεσία τον εκ των υστέρων έλεγχο από τα δικαστήρια σε σχέση με τη ρευστοποίηση ή την αποτίμηση της χρηματοοικονομικής ασφάλειας και τον υπολογισμό των σχετικών οικονομικών υποχρεώσεων. Ο έλεγχος αυτός θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα στις δικαστικές αρχές να επαληθεύουν ότι η ρευστοποίηση ή η αποτίμηση έχουν γίνει με εμπορικά αποδεκτό τρόπο.

(18) Θα πρέπει να καταστεί δυνατή η παροχή ασφάλειας σε μετρητά τόσο κατά τη μεταφορά τίτλου όσο και κατά τη σύσταση ασφάλειας υπό μορφή τίτλων, εφόσον αυτές προστατεύονται αντίστοιχα από την αναγνώριση του συμψηφισμού ή από την ενεχύραση της ασφάλειας σε μετρητά. Ως μετρητά νοούνται τα χρήματα υπό μορφή πίστωσης ενός λογαριασμού ή άλλες παρόμοιες αξιώσεις επιστροφής χρημάτων (όπως οι καταθέσεις χρηματαγοράς), δηλαδή εξαιρουμένων ρητώς των τραπεζογραμματίων.

(19) Η παρούσα οδηγία προβλέπει δικαίωμα χρήσης στην περίπτωση των συμφωνιών παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας υπό μορφή τίτλων, πράγμα που θα αυξήσει τη ρευστότητα στις χρηματοοικονομικές αγορές λόγω επα-

ναχρησιμοποίησης των «ενεχυρασμένων» τίτλων. Η επαναχρησιμοποίηση αυτή θα πρέπει, ωστόσο, να γίνεται με την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με το διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων και την άνιση μεταχείριση των πιστωτών.

(20) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την εφαρμογή και τα αποτελέσματα των συμβατικών όρων των χρηματοπιστωτικών μέσων που παρέχονται ως χρηματοοικονομική ασφάλεια, όπως είναι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις και οι άλλες προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στους όρους της έκδοσης και τα οποιαδήποτε άλλα δικαιώματα και υποχρεώσεις και άλλες προϋποθέσεις που ισχύουν μεταξύ των εκδοτών και κατόχων των χρηματοπιστωτικών μέσων.

(21) Η παρούσα πράξη είναι σύμφωνη με τα θεμελιώδη δικαιώματα και ακολουθεί τις αρχές που ορίζονται ειδικότερα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(22) Δεδομένου ότι ο στόχος της προτεινόμενης δράσης, ο οποίος συνίσταται στη δημιουργία ενός ελάχιστου καθεστώτος που θα διέπει τη χρήση της χρηματοοικονομικής ασφάλειας, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και επομένως θα μπορούσε, λόγω του εύρους και των αποτελεσμάτων του εγχειρήματος, να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη αυτού του στόχου,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία καθορίζει το κοινοτικό καθεστώς που εφαρμόζεται στις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας οι οποίες ικανοποιούν τις απαιτήσεις των παραγράφων 2 και 5, καθώς και στη χρηματοοικονομική ασφάλεια που παρέχεται σύμφωνα με τους όρους των παραγράφων 4 και 5.

2. Τόσο ο ασφαλειολήπτης όσο και ο ασφαλειοδότης πρέπει να ανήκουν σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες:

α) δημόσια αρχή [πλην των επιχειρήσεων με εγγύηση του Δημοσίου, εκτός εάν αυτές εμπίπτουν στα στοιχεία β) έως ε)], όπως μεταξύ άλλων:

i) δημόσιοι φορείς των κρατών μελών που έχουν αναλάβει τη διαχείριση του δημοσίου χρέους ή παρεμβαίνουν σε αυτή, και

ii) δημόσιοι φορείς των κρατών μελών που έχουν εξουσιοδοτηθεί να τηρούν λογαριασμούς πελατών·

β) κεντρική τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, πολυμερής τράπεζα αναπτύξεως όπως ορίζεται στο άρθρο 1 σημείο 19 της οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2000, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων⁽¹⁾, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων·

⁽¹⁾ ΕΕ L 126 της 26.5.2000, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2000/28/ΕΚ (ΕΕ L 275 της 27.10.2000, σ. 37).

γ) χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που υπόκειται σε εποπτεία, μεταξύ άλλων:

- i) πιστωτικό ίδρυμα όπως ορίζεται στο άρθρο 1 σημείο 1 της οδηγίας 2000/12/ΕΚ, συμπεριλαμβανομένων των ιδρυμάτων που απαριθμούνται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας·
- ii) επενδυτική εταιρεία όπως ορίζεται στο άρθρο 1 σημείο 2 της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 1993, σχετικά με τις επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών⁽¹⁾·
- iii) χρηματοδοτικό ίδρυμα όπως ορίζεται στο άρθρο 1 σημείο 5 της οδηγίας 2000/12/ΕΚ·
- iv) ασφαλιστική επιχείρηση όπως ορίζεται στο άρθρο 1 στοιχείο α) της οδηγίας 92/49/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1992, για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την πρωτασφάλιση, εκτός της ασφάλειας ζωής⁽²⁾ και ασφαλιστική επιχείρηση ζωής όπως ορίζεται στο άρθρο 1 στοιχείο α) της οδηγίας 92/96/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Νοεμβρίου 1992, για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την πρωτασφάλιση ζωής⁽³⁾·
- v) οργανισμός συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)⁽⁴⁾·
- vi) εταιρεία διαχείρισης όπως ορίζεται στο άρθρο 1α παράγραφος 2 της οδηγίας 85/611/ΕΚ·

δ) κεντρικός αντισυμβαλλόμενος, διακανονιστής ή συμψηφιστικό γραφείο, όπως ορίζονται, αντίστοιχα, στο άρθρο 2 στοιχεία γ), δ) και ε) της οδηγίας 98/26/ΕΚ, συμπεριλαμβανομένων των ομοειδών ιδρυμάτων που υπόκεινται σε εποπτεία σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και τα οποία ασκούν δραστηριότητες στις αγορές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης, προαιρέσεων και παράγωγων μέσων σε βαθμό μη καλυπτόμενο από την εν λόγω οδηγία, και πρόσωπο, πλην των φυσικών προσώπων, το οποίο ενεργεί ως καταπιστευματοδόχος ή υπό την ιδιότητα αντιπροσώπου εξ ονόματος ενός ή περισσότερων προσώπων στα οποία περιλαμβάνονται τυχόν ομολογιούχοι ή κάτοχοι άλλων μορφών εξασφαλισμένων δανείων ή ίδρυμα που ορίζεται στα στοιχεία α) έως δ)·

ε) πρόσωπο, πλην των φυσικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των μη μετοχικών επιχειρήσεων και των προσωπικών εταιρειών, υπό τον όρο ότι ο αντισυμβαλλόμενος είναι ίδρυμα που ορίζεται στα στοιχεία α) έως δ)·

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποκλείσουν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής

νομικής ασφάλειας όταν ένα από τα μέρη είναι πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο ε).

Εφόσον κάνουν χρήση της δυνατότητας αυτής, τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή η οποία με τη σειρά της ενημερώνει σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη.

- 4. α) Η παρεχόμενη χρηματοοικονομική ασφάλεια πρέπει να συνίσταται σε μετρητά ή χρηματοπιστωτικά μέσα.
- β) Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρέσουν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας τις χρηματοοικονομικές ασφάλειες που συνίστανται σε μετοχές του ίδιου του ασφαλειοδότη, σε μετοχές συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1983, για τους ενοποιημένους λογαριασμούς⁽⁵⁾, και σε μετοχές επιχειρήσεων των οποίων αποκλειστικός σκοπός είναι η κατοχή παραγωγικών μέσων απαραίτητων για τις εργασίες του ασφαλειοδότη ή η κατοχή ακίνητης περιουσίας.

5. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις χρηματοοικονομικές ασφάλειες που έχουν ήδη παρασχεθεί και εφόσον αυτό πιστοποιείται εγγράφως.

Η απόδειξη της παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας πρέπει να επιτρέπει τον προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής ασφάλειας στην οποία αναφέρεται. Για τον σκοπό αυτό, αρκεί να αποδεικνύεται ότι η ασφάλεια επί τίτλων σε λογιστική μορφή έχει μεταφερθεί σε πίστωση του σχετικού λογαριασμού ή αποτελεί πίστωση του λογαριασμού αυτού και ότι η ασφάλεια σε μετρητά έχει μεταφερθεί σε πίστωση του καθορισμένου λογαριασμού ή αποτελεί πίστωση του λογαριασμού αυτού.

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας εφόσον η συμφωνία αυτή πιστοποιείται εγγράφως ή με νομικά ισοδύναμο τρόπο.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

- α) «συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας»: η συμφωνία παροχής ασφάλειας με μεταβίβαση τίτλου ή η συμφωνία εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας, ανεξαρτήτως του εάν καλύπτονται από «γενική συμφωνία» ή «γενικούς όρους»·
- β) «συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας με μεταβίβαση τίτλου»: η συμφωνία, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς, βάσει της οποίας ο ασφαλειοδότης μεταβιβάζει την πλήρη κυριότητα της χρηματοοικονομικής ασφάλειας στον ασφαλειολήπτη με σκοπό την εξασφάλιση ή την κάλυψη της εκτέλεσης των σχετικών οικονομικών υποχρεώσεων·
- γ) «συμφωνία εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας»: η συμφωνία βάσει της οποίας ο ασφαλειοδότης παρέχει χρηματοοικονομική ασφάλεια ως εγγύηση στον ασφαλειολήπτη, ή υπέρ αυτού, ενώ η κυριότητα της χρηματοοικονομικής ασφάλειας παραμένει στον ασφαλειοδότη κατά τη σύσταση του δικαιώματος ασφάλειας·

⁽¹⁾ ΕΕ L 141 της 11.6.1993, σ. 27· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2000/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 290 της 17.11.2000, σ. 27).

⁽²⁾ ΕΕ L 228 της 11.8.1992, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2000/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

⁽³⁾ ΕΕ L 360 της 9.12.1992, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2000/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 375 της 31.12.1985, σ. 3· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/108/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 41 της 13.2.2002, σ. 35).

⁽⁵⁾ ΕΕ L 193 της 18.7.1983, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σ. 28).

δ) «μετρητά»: τα χρήματα που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό, σε οποιοδήποτε νόμισμα, ή παρεμφερείς αξιώσεις για την επιστροφή χρημάτων, όπως οι καταθέσεις χρηματαγοράς·

ε) «χρηματοπιστωτικά μέσα»: οι συμμετοχές σε εταιρείες και άλλοι τίτλοι που ισοδυναμούν με συμμετοχές σε εταιρείες και ομόλογα και άλλα είδη χρεωστικών μέσων, εφόσον αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στην κεφαλαιαγορά, και οποιοδήποτε άλλοι τίτλοι συνήθως διαπραγματεύσιμοι οι οποίοι παρέχουν το δικαίωμα απόκτησης μετοχών, ομολογιών ή άλλου είδους κινητών αξιών με εγγραφή, αγορά ή ανταλλαγή ή οι οποίοι συνεπάγονται διακανονισμό τοις μετρητοίς (εξαιρουμένων των μέσων πληρωμής), περιλαμβανομένων των μεριδίων οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, των μέσων χρηματαγοράς και των αξιώσεων ή των άμεσων ή έμμεσων δικαιωμάτων επί των ανωτέρω στοιχείων·

στ) «σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις»: οι υποχρεώσεις που εξασφαλίζονται με συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας και οι οποίες παρέχουν δικαίωμα διακανονισμού τοις μετρητοίς ή/και παράδοσης χρηματοπιστωτικών μέσων.

Οι σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις είναι δυνατόν να συνίστανται σε ή να περιλαμβάνουν:

- i) παρούσες ή μελλοντικές, υπάρχουσες ή ενδεχόμενες ή αναμενόμενες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που απορρέουν από μια γενική συμφωνία ή παρόμοιο διακανονισμό)·
- ii) υποχρεώσεις που έχει προς τον ασφαλειολήπτη κάποιο πρόσωπο εκτός του ασφαλειοδότη, ή
- iii) υποχρεώσεις συγκεκριμένης κατηγορίας ή είδους οι οποίες προκύπτουν σε διάφορες χρονικές στιγμές·

ζ) «ασφάλεια επί τίτλων σε λογιστική μορφή»: η χρηματοοικονομική ασφάλεια που παρέχεται στα πλαίσια συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας και η οποία συνίσταται σε χρηματοπιστωτικά μέσα, το δικαίωμα επί των οποίων αποδεικνύεται με εγγραφές σε μητρώο ή λογαριασμό που τηρείται από μεσάζοντα ή εν ονόματι αυτού·

η) «σχετικός λογαριασμός»: σε σχέση με ασφάλειες επί τίτλων σε λογιστική μορφή που υπόκεινται σε συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, το μητρώο ή ο λογαριασμός —που μπορεί να τηρείται από τον ασφαλειολήπτη— στο ή στον οποίο γίνονται οι εγγραφές μέσω των οποίων παρέχεται στον ασφαλειολήπτη η ασφάλεια επί τίτλων σε λογιστική μορφή,

θ) «ισοδύναμη ασφάλεια»:

- i) στην περίπτωση των μετρητών, η πληρωμή του ίδιου ποσού και στο ίδιο νόμισμα·
- ii) στην περίπτωση των χρηματοπιστωτικών μέσων, τα χρηματοπιστωτικά μέσα του ίδιου εκδότη ή χρεώστη που αποτελούν τμήμα της ίδιας έκδοσης ή κατηγορίας και του ίδιου ονομαστικού ποσού, νομίματος και περιγραφής ή, σε περίπτωση συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας που προβλέπει την μεταβίβαση άλλων περιουσιακών στοιχείων ως αποτέλεσμα της επέλευσης οιοδήποτε γεγονότος που συνδέεται με ή επηρεάζει κάποιο από τα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν δοθεί ως ασφάλεια, τα εν λόγω άλλα περιουσιακά στοιχεία·

ι) «διαδικασίες εκκαθάρισης»: οι διαδικασίες που περιλαμβάνουν την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων και τη διανομή των εσόδων μεταξύ των δανειστών, μετόχων ή μελών ως ενδείκνυται, οι οποίες συνεπάγονται παρέμβαση διοικητικών ή δικαστικών αρχών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες οι συλλογικές διαδικασίες τερματίζονται με συμβιβασμό ή άλλο ανάλογο μέτρο, είτε βασίζονται σε αφερεγγυότητα είτε όχι, και ανεξάρτητα από τον υποχρεωτικό ή προαιρετικό χαρακτήρα τους·

ια) «μέτρα εξυγίανσης»: τα μέτρα τα οποία περιλαμβάνουν παρέμβαση διοικητικών ή δικαστικών αρχών με σκοπό τη διατήρηση ή αποκατάσταση της χρηματοοικονομικής κατάστασης και που επηρεάζουν τα προϋπάρχοντα δικαιώματα τρίτων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των μέτρων που συνεπάγονται αναστολή πληρωμών, αναστολή μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης ή περιορισμό των αξιώσεων·

ιβ) «γεγονός που συνεπάγεται αναγκαστική εκτέλεση»: οποιοδήποτε γεγονός αθέτησης υποχρέωσης ή παρεμφερές γεγονός συμφωνημένο μεταξύ των συμβαλλομένων, με την επέλευση του οποίου, βάσει των όρων της συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή κατ' εφαρμογή νομοθετικής διάταξης, ο ασφαλειολήπτης δικαιούται να ρευστοποιήσει ή να αποκτήσει την κυριότητα της ασφάλειας ή τίθεται σε ισχύ η ρήτρα συμψηφισμού·

ιγ) «δικαίωμα χρήσης»: το δικαίωμα του ασφαλειολήπτη να χρησιμοποιεί και να διαθέτει την παρεχόμενη βάσει σχετικής συμφωνίας χρηματοοικονομική ασφάλεια ως κάτοχος της στο πλαίσιο της συμφωνίας εγγυοδοσίας με παροχή ασφάλειας·

ιδ) «ρήτρα συμψηφισμού»: η διάταξη της συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή της συμφωνίας της οποίας αποτελεί μέρος η συμφωνία παροχής ασφάλειας, ή, εάν δεν υπάρχει τέτοια διάταξη, οποιαδήποτε νομική διάταξη βάσει της οποίας, με την επέλευση ενός γεγονότος που συνεπάγεται αναγκαστική εκτέλεση είτε μέσω συμψηφισμού ή αντιστάθμισης είτε με άλλο τρόπο:

- i) οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων επιταχύνονται ώστε να καθίστανται άμεσα απαιτητές και να εκφράζονται ως υποχρέωση καταβολής ποσού που αντιπροσωπεύει την κατ' εκτίμηση τρέχουσα αξία τους, ή λήγουν και αντικαθίστανται από υποχρέωση καταβολής ενός τέτοιου ποσού, ή/και
- ii) υπολογίζονται οι οφειλές του κάθε συμβαλλομένου προς τον άλλο σε σχέση με τις υποχρεώσεις αυτές και ο συμβαλλόμενος ο οποίος οφείλει το μεγαλύτερο ποσό καταβάλλει καθαρό ποσό, ίσο προς τη διαφορά των οφειλών.

2. Όπου αναφέρεται στην παρούσα οδηγία ότι «παρέχεται» χρηματοοικονομική ασφάλεια, ή όπου υπάρχει αναφορά στην «παροχή» χρηματοοικονομικής ασφάλειας, με τη διατύπωση αυτή νοείται ότι η χρηματοοικονομική ασφάλεια παραδίδεται, μεταβιβάζεται, κατακρατείται, καταχωρείται ή άλλως καθορίζεται, ούτως ώστε να βρίσκεται στην κατοχή ή υπό τον έλεγχο του ασφαλειολήπτη ή προσώπου ενεργούντος για λογαριασμό του ασφαλειολήπτη. Τυχόν δικαίωμα υποκατάστασης ή άρσης πλεονάζουσας χρηματοοικονομικής ασφάλειας υπέρ του ασφαλειοδότη δεν θίγει την παρασχεθείσα στον ασφαλειολήπτη χρηματοοικονομική ασφάλεια όπως αναφέρεται στην παρούσα οδηγία.

3. Όπου αναφέρεται στην παρούσα οδηγία η διατύπωση «εγγράφως», αυτή περιλαμβάνει και την καταχώρηση με ηλεκτρονικό μέσο ή σε οποιοδήποτε άλλο σταθερό υπόθεμα.

Άρθρο 3

Τυπικές απαιτήσεις

1. Τα κράτη μέλη δεν απαιτούν η σύναψη, το κύρος, η πλήρωση τυπικών και διαδικαστικών προϋποθέσεων, το αντιτάξιμο ή το αποδεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο μιας συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, ή η δύναμις συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, να εξαρτώνται από την εκπλήρωση οιασδήποτε τυπικής πράξης.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας στη χρηματοοικονομική ασφάλεια μόνο στην περίπτωση που αυτή έχει ήδη παρασχεθεί και εφόσον αυτό πιστοποιείται εγγράφως και εφόσον η συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας επίσης πιστοποιείται εγγράφως ή με νομικά ισοδύναμο τρόπο.

Άρθρο 4

Εκτέλεση των συμφωνιών παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, με την επέλευση γεγονότος που συνεπάγεται αναγκαστική εκτέλεση, ο ασφαλειολήπτης πρέπει να είναι σε θέση να ρευστοποιήσει με τους ακόλουθους τρόπους οποιαδήποτε από τις κατωτέρω ασφάλειες η οποία παρέχεται δύναμις συμφωνίας εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας και σύμφωνα με τους όρους της:

- α) χρηματοπιστωτικά μέσα με πώληση ή κτήση κυριότητας, συμψηφίζοντας τα είτε χρησιμοποιώντας τα για την απαλλαγή από τις σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις·
- β) μετρητά, συμψηφίζοντας τα ή χρησιμοποιώντας τα για την απαλλαγή από τις σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

2. Η κτήση κυριότητας είναι δυνατή μόνον εφόσον:

- α) αυτό έχει συμφωνηθεί από τους συμβαλλόμενους στη συμφωνία εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας και
- β) οι συμβαλλόμενοι έχουν συμφωνήσει στη συμφωνία εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας για το τρόπο αποτίμησης των χρηματοπιστωτικών μέσων.

3. Τα κράτη μέλη τα οποία στις 27 Ιουνίου 2002 δεν επιτρέπουν την κτήση κυριότητας δεν θα υποχρεωθούν να την αναγνωρίσουν.

Εφόσον κάνουν χρήση της δυνατότητας αυτής, τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή η οποία με τη σειρά της ενημερώνει σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη.

4. Με την επιφύλαξη των όρων που έχουν συμφωνηθεί στη συμφωνία εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας, οι τρόποι ρευστοποίησης της χρηματοοικονομικής ασφάλειας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν συνοδεύονται από οποιαδήποτε απαίτηση:

- α) να κοινοποιείται εκ των προτέρων η πρόθεση ρευστοποίησης·
- β) οι όροι της ρευστοποίησης να έχουν εγκριθεί από δικαστήριο, δημόσιο λειτουργό ή άλλο πρόσωπο·
- γ) η ρευστοποίηση να διεξαχθεί με δημόσιο πλειστηριασμό ή οποιοδήποτε άλλο τρόπο έχει υποδειχθεί, ή

δ) να έχει παρέλθει οποιαδήποτε συμπληρωματική χρονική περίοδος.

5. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε να είναι δυνατή η εκτέλεση της συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας σύμφωνα με τους σχετικούς όρους παρά την τυχόν έναρξη ή συνέχιση των διαδικασιών εκκαθάρισης ή των μέτρων εξυγίανσης σε σχέση με τον ασφαλειοδότη ή τον ασφαλειολήπτη.

6. Το παρόν άρθρο και τα άρθρα 5, 6 και 7 δεν θίγουν την οποιαδήποτε απαίτηση βάσει του εθνικού δικαίου για τη διενέργεια της ρευστοποίησης ή της αποτίμησης της χρηματοοικονομικής ασφάλειας και του υπολογισμού των σχετικών χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων με εμπορικά εύλογο τρόπο.

Άρθρο 5

Δικαίωμα χρήσης της ασφάλειας βάσει συμφωνίας εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας

1. Στην περίπτωση και στο βαθμό που αυτό προβλέπεται από τους όρους της συμφωνίας εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο ασφαλειολήπτης έχει το δικαίωμα να κάνει χρήση της χρηματοοικονομικής ασφάλειας που έχει παρασχεθεί βάσει της συμφωνίας εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας.

2. Στην περίπτωση που ο ασφαλειολήπτης ασκεί δικαίωμα χρήσης της ασφάλειας, υπέχει υποχρέωση να αντικαταστήσει την αρχική χρηματοοικονομική ασφάλεια με ισοδύναμη ασφάλεια το αργότερο την ημερομηνία κατά την οποία παράγουν αποτελέσματα οι σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που καλύπτονται από τη συμφωνία εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας.

Εναλλακτικά, ο ασφαλειολήπτης μπορεί, την ημερομηνία κατά την οποία παράγουν αποτελέσματα οι σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, είτε να προβεί στην αντικατάσταση με ισοδύναμη ασφάλεια, είτε, εφόσον και στο βαθμό που προβλέπεται από τους όρους της συμφωνίας εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας, να συμψηφίσει την αξία της ισοδύναμης ασφάλειας ή να τη χρησιμοποιήσει για την απαλλαγή από τις σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

3. Η ισοδύναμη ασφάλεια που παρέχεται για την απαλλαγή από την υποχρέωση που περιγράφεται στην παράγραφο 2 πρώτο εδάφιο, υπόκειται στην ίδια συμφωνία εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας στην οποία υπόκειται και η αρχική ασφάλεια και θεωρείται ως παρασχεθείσα στα πλαίσια της συμφωνίας εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας ταυτόχρονα με την αρχική χρηματοοικονομική ασφάλεια.

4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η χρήση της χρηματοοικονομικής ασφάλειας από τον ασφαλειολήπτη, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν καθιστά ανίσχυρα ή ανεφάρμοστα τα δικαιώματα του ασφαλειολήπτη, βάσει της συμφωνίας εγγυοδοσίας με παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας, όσον αφορά τη χρηματοοικονομική ασφάλεια που παρέχεται για την απαλλαγή από την υποχρέωση που περιγράφεται στην παράγραφο 2 πρώτο εδάφιο.

5. Εφόσον λάβει χώρα γεγονός που συνεπάγεται αναγκαστική εκτέλεση ενώ εκκρεμεί υποχρέωση βάσει της παραγράφου 2 πρώτο εδάφιο, η υποχρέωση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εφαρμογής ρήτρας συμψηφισμού.

Άρθρο 6

Αναγνώριση των συμφωνιών παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας με μεταβίβαση τίτλου

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας με μεταβίβαση τίτλου μπορούν να παράγουν αποτελέσματα σύμφωνα με τους όρους που περιέχουν.

2. Εφόσον λάβει χώρα γεγονός που συνεπάγεται αναγκαστική εκτέλεση ενώ εκκρεμεί υποχρέωση του ασφαλειολήπτη να μεταβιβάσει ισοδύναμη ασφάλεια δυνάμει συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας με μεταβίβαση τίτλου, η υποχρέωση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εφαρμογής ρήτρας συμψηφισμού.

Άρθρο 7

Αναγνώριση της ρήτρας συμψηφισμού

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η ρήτρα συμψηφισμού μπορεί να παράγει αποτελέσματα σύμφωνα με τους όρους που περιέχει:

- α) παρά την έναρξη ή συνέχιση διαδικασιών εκκαθάρισης ή μέτρων εξυγίανσης σε σχέση με τον ασφαλειοδότη ή/και τον ασφαλειολήπτη, ή/και
- β) παρά οποιαδήποτε έννομη εκχώρηση, δικαστική ή άλλη κατάσταση ή άλλου είδους διάθεση των δικαιωμάτων ή σε σχέση με τα δικαιώματα αυτά.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η εφαρμογή της ρήτρας συμψηφισμού μπορεί να μην υπόκειται σε οποιαδήποτε από τις απαιτήσεις του άρθρου 4 παράγραφος 4, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί άλλως από τους συμβαλλόμενους.

Άρθρο 8

Μη εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του πτωχευτικού δικαίου

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, καθώς και η παροχή χρηματοοικονομικής ασφάλειας δυνάμει τέτοιας συμφωνίας, δεν μπορεί να κηρυχθούν άκυρες ή μη εκτελεστές ή να ανατραπούν με μοναδική αιτιολογία ότι η συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας άρχισε να ισχύει ή ότι η ασφάλεια παρασχέθηκε:

- α) την ημέρα έναρξης των διαδικασιών εκκαθάρισης ή των μέτρων εξυγίανσης, αλλά πριν από την έκδοση εντολής ή απόφασης για την εν λόγω έναρξη, ή
- β) εντός ορισμένης περιόδου που προηγείται από, και καθορίζεται σε συνάρτηση με, την έναρξη τέτοιων διαδικασιών ή μέτρων, ή σε συνάρτηση με την έκδοση εντολής ή απόφασης ή την ανάληψη οποιασδήποτε άλλης ενέργειας ή την επέλευση οιασδήποτε άλλου γεγονότος κατά τη διάρκεια αυτών των διαδικασιών ή μέτρων.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι στην περίπτωση που έχει αρχίσει να ισχύει συμφωνία χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή σχετική χρηματοοικονομική υποχρέωση, ή έχει παρασχεθεί χρηματοοικονομική ασφάλεια κατά την ημερομηνία, αλλά μετά τη στιγμή έναρξης, των διαδικασιών εκκαθάρισης ή μέτρων εξυγίανσης, είναι νομίμως εκτελεστή και δεσμευτική για τους τρίτους μόνον εάν ο ασφαλειολήπτης μπορεί να αποδείξει ότι δεν ήταν ενήμερος, ούτε όφειλε να είναι ενήμερος, για την έναρξη αυτών των διαδικασιών ή μέτρων.

3. Στην περίπτωση που η συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας περιέχει:

- α) υποχρέωση παροχής ασφάλειας ή πρόσθετης ασφάλειας ώστε να ληφθούν υπόψη μεταβολές στην αξία της ασφάλειας ή στο ποσό των καλυπτόμενων υποχρεώσεων, ή
- β) δικαίωμα απόσυρσης της ασφάλειας παρέχοντας, με υποκατάσταση ή ανταλλαγή, ασφάλεια ουσιαστικά της ίδιας αξίας,

τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η παροχή ασφάλειας ή πρόσθετης ασφάλειας, ή η υποκατάσταση ή αντικατάσταση της ασφάλειας, δυνάμει της εν λόγω υποχρέωσης ή του εν λόγω δικαιώματος, δεν θεωρείται άκυρη ή αντιστρέψιμη ή ακυρώσιμη με μοναδική αιτιολογία ότι:

- i) η παροχή αυτή πραγματοποιήθηκε την ημερομηνία έναρξης των διαδικασιών εκκαθάρισης ή των μέτρων εξυγίανσης, αλλά πριν από την έκδοση εντολής ή απόφασης για την εν λόγω έναρξη, ή εντός ορισμένης περιόδου που προηγείται από, και καθορίζεται σε συνάρτηση με, την έναρξη των διαδικασιών εκκαθάρισης ή των μέτρων εξυγίανσης, ή σε συνάρτηση με την έκδοση εντολής ή απόφασης ή την ανάληψη οποιασδήποτε άλλης ενέργειας ή την επέλευση οιασδήποτε άλλου γεγονότος κατά τη διάρκεια αυτών των διαδικασιών ή μέτρων, ή/και
- ii) οι σχετικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επήλθαν πριν από την ημερομηνία της παροχής ασφάλειας ή πρόσθετης ασφάλειας, ή της υποκατάστασης ή αντικατάστασης της ασφάλειας.

4. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1, 2 και 3, η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους γενικούς κανόνες του εθνικού πτωχευτικού δικαίου όσον αφορά την ακυρότητα πράξεων που διενεργήθηκαν κατά την ορισμένη περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) και στην παράγραφο 3 σημείο i).

Άρθρο 9

Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Οποιοδήποτε ζήτημα σε σχέση με τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 2, το οποίο προκύπτει σε σχέση με ασφάλεια επί τίτλων σε λογιστική μορφή, διέπεται από το δίκαιο της χώρας όπου τηρείται ο σχετικός λογαριασμός. Η παραπομπή στη νομοθεσία μιας χώρας αποτελεί παραπομπή στο εσωτερικό της δίκαιο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη οποιοσδήποτε κανόνας βάσει του οποίου, στην απόφαση επί του σχετικού ζητήματος, θα γινόταν παραπομπή στο δίκαιο άλλου κράτους.

2. Τα στοιχεία στα οποία αναφέρεται η παράγραφος 1 είναι:

- α) η νομική φύση και τα περιουσιακά αποτελέσματα της ασφάλειας επί τίτλων σε λογιστική μορφή·

β) η πλήρωση των τυπικών και διαδικαστικών προϋποθέσεων μιας συμφωνίας παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας που αφορά ασφάλεια επί τίτλων σε λογιστική μορφή και η παροχή ασφάλειας επί τίτλων σε λογιστική μορφή στα πλαίσια μιας τέτοιας συμφωνίας και, γενικότερα, η ολοκλήρωση των αναγκαίων διατυπώσεων ώστε η εν λόγω συμφωνία και η εν λόγω παροχή να είναι αντιτάξιμες έναντι τρίτων·

γ) το κατά πόσον το δικαίωμα ιδιοκτησίας ή άλλο δικαίωμα ενός προσώπου αναφορικά με ασφάλεια επί τίτλων υπό λογιστική μορφή προηγείται ή έπεται ανταγωνιστικού δικαιώματος ιδιοκτησίας ή άλλου δικαιώματος, ή έχει επέλθει απόκτηση καλή η πίστις·

δ) οι διατυπώσεις που απαιτούνται για τη ρευστοποίηση της ασφάλειας επί τίτλων υπό λογιστική μορφή ως αποτέλεσμα επέλευσης γεγονότος που συνεπάγεται αναγκαστική εκτέλεση.

Άρθρο 10

Έκθεση της Επιτροπής

Το αργότερο στις 27 Δεκεμβρίου 2006, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ειδικότερα όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 1 παράγραφος 3, του άρθρου 4 παράγραφος 3 και του άρθρου 5, μαζί με τυχόν προτάσεις για την αναθεώρησή της.

Άρθρο 11

Εφαρμογή

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία το αργότερο μέχρι τις 27 Δεκεμβρίου 2003. Ενημερώνουν αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η εν λόγω αναφορά.

Άρθρο 12

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 13

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 6 Ιουνίου 2002.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. COX

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. M. BIRULÉS Y BERTRÁN